

Årsplan for Nedre Bleiker Barnehus 2021/2022

Nedre Bleiker Barnehus
Ridderkleiva 49, 1386 Asker
Tlf.95710010. E-post: dagligleder@nbbh.no
Hjemmeside: <http://nbbh.barnehage.no/>

Vår visjon: Den beste utgaven av seg selv

Presentasjon av barnegruppene i Nedre Bleiker Barnehus

Hos oss har vi barn i alderen 11 mnd. – 6 år. Vi har 4 avdelinger samt en førskolegruppe som utgjør en egen gruppe i barnehagens tidsrom 09.30 -15.00 hver dag.

Oversikt over barnegruppene

Trollungene: barn i alderen 3 – 6 år.

Klubben: barn i alderen 3 – 6 år.

Friluft: Førskolegruppe

Knøttene: barn i alderen 11 mnd. – 3 år.

Kråka: barn i alderen 11 mnd. – 3 år.

Våre satsingsområder

Kropp, bevegelse, mat og helse

«Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse» (Udir, 2017, s.49).

Barnehagen legger vekt på variert kost og god hygiene. Vi serverer både varm mat, smøremat og frukt måltid hver dag. Nedre Bleiker barnehus er godt tilrettelagt for utfordringer på ulike nivåer. Utelekeplassen innbyr til varierte aktiviteter og tilgang til flotte turområder. Dagsrytmen i Nedre Bleiker Barnehus er tilpasset barnas behov med vekslende mellom fysisk aktivitet, ro, måltider og hvile/soving.

Lek

Lek hos barn er viktig for barnets sosiale utvikling og kompetanse. Barn utvikler språket sitt i lek med andre og utvikler også emosjonelle ferdigheter som å løse konflikter, fordele oppgaver i leken (rollelek) og kommunikasjon med den/de en leker sammen med. Lek stimulerer til kreativitet både hos barn og voksne. (<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/trivselsveileder/7-Barns-samspill-og-lek/>)

Ansatte er til stede der barna er og veileder barna i lek og konflikter. Vi er den trygge base slik at barna får den støtten de trenger for å etablere relasjoner, samspill og lek til hverandre. Lek på tvers av alder er viktig, da de yngste lærer sosiale ferdigheter av de eldre.

August 2021

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
30							1
31	2 Planleggingsdag Barnehagen stengt	3 Barnehagen åpner	4	5	6	7	8
32	9	10	11	12	13	14	15
33	16	17	18	19	20	21	22
34/ 35	23/ 30	24/ 31	25	26	27 Planleggingsdag Barnehagen stengt	28	29

Tilvenning og overganger i barnehagen

Oppstart i barnehagen småbarn

For å få til en god og trygg oppstart for både barn og foreldre bruker vi en foreldreaktiv tilvenning. Modellen er basert på kunnskap av hva små barn trenger for å være trygge og trives (<https://utdanningsforskning.no/artikler/2015/foreldreaktiv-tilvenning-skaper-trygge-barn/>). Sett av fem dager til oppstarten, hvor foreldre er til stede og deltar aktivt i de praktiske oppgavene i barnehagen. Foreldrene har hovedansvaret for barnet i lek, stell og måltid, men personalet er tett på og nærmer seg barnet gradvis i tilvenningsprosessen. Etter noen uker vil det gjennomføres en oppstarts samtale med pedagogisk leder.

Overgang fra småbarn til store barn:

Det gjennomføres en gradvis tilvenning i forkant av sommerferien. Vi inviterer til besøksdag der barna går på besøk til den avdelingen de skal begynne på, sammen med en trygg voksen fra småbarnsavdelingen. Dette er for å gjøre overgangen så trygg og forutsigbar som mulig. Etter sommerferien, når barnet begynner på stor avdeling, anbefaler vi at foreldrene er med den første dagen og at de har korte dager den første uken. Vi har tett dialog med foreldrene og legger opp til dager som er best for barna.

Overgang fra store barn til førskolegruppen:

I ukene før sommerferien får barna, som skal begynne på førskolegruppen, være med på noen turer utenfor barnehagen sammen med førskolegruppen. Dette skaper forventninger, glede og trygghet. I Førskolegruppen er barna fortsatt tilknyttet den avdelingen de går på og har fast base der. De er sammen på morgenen og ettermiddagen. Vi inviterer foreldre til et foreldremøte før sommerferien, slik at de får grundig informasjon om året som kommer, samt mulighet til å stille spørsmål.

Corona

Grunnet Corona er det mange rutiner som er midlertidig endret, og kan avvike fra beskrivelsen i årsplanen.

Erfaringene vi har fått er at rutiner og regler kan skifte fort. Hva 2021/2022 bringer med seg er usikkert og vi oppfordrer sterkt til å følge med på informasjon og planer som blir gitt fra avdelingene og kontoret.

September 2021

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
35			1	2	3	4	5
36	6	7 Eplegården besøk for 3 - 5 åringene.	8	9	10	11	12
37	13	14 Foreldremøte 19-21	15	16	17	18	19
38	20	21	22 Dugnad	23 Dugnad	24	25	26
39	27	28	29	30			

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehageloven fastsetter overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Rammeplan for barnehagen fastsetter utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver.

<https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>

Asker kommune er lokal tilsynsmyndighet og fører tilsyn med alle barnehager i kommunen.

Liten og viktigst er Asker kommunes visjon for sitt arbeid med kvalitet og kompetanse i barnehagene.

Forventningsbrev fra direktør for oppvekst:

<https://sites.google.com/askerskolen.no/kurskatalogforbarnehageriasker/planer-og-standarder/direkt%C3%B8rens-forventningsbrev-til-private-barnehager>

Barnehagens årsplan lages ut fra Barnehageloven, Rammeplanen, kommunens temaplan og barnehagens lokale planer.

Årsplanen er personalets arbeidsverktøy og gir informasjon om det pedagogiske arbeidet. Dette dokument viser hvordan vi vil jobbe for å omsette rammeplanens formål og innhold.

Oktober 2021

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
39					1	2	3
40	4	5	6	7	8	9	10
41	11	12	13	14	15	16	17
42	18	19	20	21	22 FN-dagen markeres med Forutprosjekt	23	24 FN-dagen
43	25	26	27	28	29	30	31 Sommertid slutt Halloween

Organisasjonskart for Nedre Bleiker Barnehus

Nedre Bleiker Barnehus (NBBH)

Nedre Bleiker Barnehus eies av Stiftelsen Nedre Bleiker Barnehus (SNBBH). En ideell stiftelse med hovedformål barnehagedrift og å stimulere sosiale aktiviteter for barn og voksne i Bleiker området. NBBH er registrert som et underforetak av SNBB i Brønnøysund, og fører egne underregnskap som innlemmes i SNBB sitt årsregnskap.

Driftsstyret

I henhold til barnehagens vedtekter skal barnehagen ha et driftsstyre som har ansvar for drift og vedlikehold av barnehagen med tilhørende uteområder i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

Samarbeidsutvalget (SU)

I henhold til barnehageloven skal barnehagen ha et samarbeidsutvalg som skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnede organ.

November 2021

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
44	1	2	3	4	5	6	7 Allehelgens- dag
45	8	9	10	11	12	13	14 Farsdag
46	15	16	17	18	19	20	21
47	22	23	24	25	26	27	28 1. søndag i advent
48	29	30					

Kvalitet i Barnehagen

Barnehagen er starten på et livslangt læringsløp, det er i barnehagen grunnlaget for resten av barnets liv dannes (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stprp-nr-1-2006-2007-/id298409/sec1>).

I Nedre Bleiker Barnehus dokumenterer barnas progresjon, med observasjoner, Tras, Alle med og bilder, i utvikling gjennom hele barnehageoppholdet fra de begynner til de slutter. Bildene kan foreldre hente ut fra Kidplan så lenge barnet går i barnehagen. Alle bilder blir slettet når barna slutter.

Dokumentasjon som er spesifikk og målbar vil gjøre det mulig å si noe om hva barnet hadde med seg inn i barnehagen og hva det fikk med seg ut av barnehagen. Først da er det mulig å si noe med sikkerhet om progresjonen til barnets utvikling.

Desember 2021

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
48			1	2 Julebord for barna	3	4	5
49	6	7	8	9	10	11	12
50	13 Luciafest	14	15	16 Nissefest	17	18	19
51	20	21	22 Siste dag før juleferien	23 Juleferie	24 Julaften Juleferie	25 1. juledag Juleferie	26 2. juledag Juleferie
52	27 Juleferie	28 Juleferie	29 Juleferie	30 Juleferie	31 Nyttårsaften Juleferie	Juleferie	Juleferie

Kompetanseplan for personalet

Kvaliteten i barnehagen er avhengig av barnehagens ansatte. Vi ser på utvikling av personalet som en metode for å sørge for god kvalitet på barnehagedriften. En av metodene for å ha søkelys på kvalitet er å sørge for god tilgang til faglig påfyll. I Nedre Bleiker Barnehus ønsker vi å ha en ekstra ansatt på toppen av bemanningsnormen.

Basis kompetanse	Nettverksdeltagelse
DUÅ / De Utrolige Årene – kursing av alle ansatte TRAS / Tidlig Registrering Av Språk – kursing av ansatte TFS / Innføring Nyutdannede barnehagelærere - få veiledning Dispensasjon fra pedagogkravet – få veiledning ASQ og ASQ-SE/ Kursing av ledergruppen i regi RBUP Førstehjelp / Ditt barns førstehjelp –Årlig kursing av alle ansatte Livredding – delta med minimum 3 ansatte hvert år	PIA møter – fast deltagelse av daglig leder Møter i regi Asker kommune – etterstrebe deltagelse på relevante møter Implementering av rammeplanen BI

Verdier i personalgruppen

Vi har utarbeidet en handlingsplan for psykososialt arbeidsmiljø, som sier noe om gjensidig respekt og raushet. Vi jobber for å være en lærende organisasjon, med en åpen delingskultur der vi deler vår kunnskap og kompetanse oss imellom.

Nærværsprosjekt

Et høyt nærvær av barnehagens faste ansatte en forutsetning i arbeidet med å utvikle høykvalitetsbarnehager. Tilstedeværelse vil bidra til at barnehagen kan arbeide systematisk og over tid med blant annet felles kompetanseutvikling, rutiner, foreldresamarbeid og hensiktsmessig organisering av barnehagehverdagen til beste for barna og de ansatte.

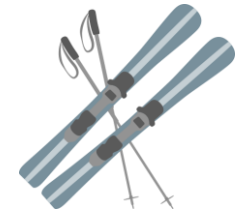
Prosjektet vil bidra til å utvikle felles rutiner og holdninger som alle ansatte skal kjenner til, har et eierskap til og ikke minst kan stille seg bak.

Inkludering i lek

1.januar 2021 kom det nytt regelverk for barnehagemiljøet. Som ansatt i barnehage har alle en plikt til å jobbe forebyggende med mobbing og vi skal bidra til å skape et godt miljø for alle (<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/>, 2021 s. 4). Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

Januar 2022

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
52						1 Nyttårsdag Juleferie	2 Juleferie
1	3 Planleggingsdag Barnehagen stengt	4 Barnehagen åpner	5	6	7	8	9
2	10	11	12	13	14	15	16
3	17	18	19	20	21	22	23
4/5	24/ 31	25	26	27	28	29	30

Aktivitetstrapp for de forskjellige aldersgruppene

Vi har utarbeidet en aktivitetstrapp som viser progresjonen i barnas aktiviteter i de forskjellige aldersgruppene i barnehagen.

Februar 2022

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
5		1	2	3	4 Samenes nasjonaldag (06.02.22)	5	6
6	7	8	9	10	11	12	13 Morsdag
7	14 Vinterleker	15 Vinterleker	16 Vinterleker	17 Vinterleker	18 Vinterleker	19	20
8	21	22	23	24	25 Fastelavnfest	26	27 Fastelavn
9	28						

Friluftsliv i barnehagen

I vår barnehage har vi stort fokus på friluftsliv og uteliv.

Alle barn er ute hver dag, men mengden og lengden kan variere ut fra alderen til barna.

De yngste barna starter med korte turer, og de eldre barna har faste turdager gjennom hele året.

Førskolebarna har en egen friluftslivs gruppe som er fast på tur tre dager i uken.

Forskning viser at lek, ferdsel og opphold i natur har stor verdi for barns utvikling (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-20152016/id2479100/?ch=4>). Noen av de positive effektene er opplevelse av tilhørighet, utvikling av personlig identitet, utvikling av følelser og fantasi. Rammeplanen for barnehager sier at «Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og å få oppleve naturen som arena for lek og læring» (Udir, 2017, s. 52).

Naturen stimulerer til fysisk aktivitet og lek, som igjen bidrar positivt til utvikling av motoriske ferdigheter.

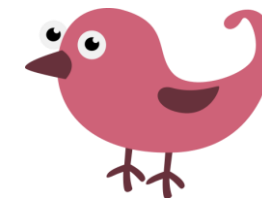
Vi ønsker at barn skal få oppleve gleden og effekten av å være ute året rundt. Vi går på turer og tilbringer mye tid ute i all slags vær til fots, på ski, skøyter og besøk rundt omkring i nærmiljøet. Vi har et ønske at barna opplever mestring, glede og får en gryende forståelse for naturens bærekraftige utvikling.

«Barnehagen skal bidra til at barna får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lære av naturen og utvikle respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen» (Udir, 2017, s. 52).

Mars 2022

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
9		1	2	3	4	5	6
10	7	8	9	10	11	12	13
11	14	15 Foreldremøte	16	17	18	19	20
12	21	22	23	24	25	26	27 Sommertid start
13	28	29	30	31			

Samarbeid

Foreldresamarbeid

For at barnehagen skal følge opp sitt samfunnsmandat er vi avhengige av et tett og åpent samarbeid med foreldrene.

«Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling» (<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/samarbeid-hjem-barnehage/>)

Grunnskolen

I Asker kommune har vi utarbeidet en egen standard for overgang barnehage-skole/SFO. Standarden inneholder et års hjul for samarbeid mellom barnehage og skole/SFO og en plan for det pedagogiske innholdet i førskolegruppa. Intensjonen er å sikre et likeverdig tilbud til førskolebarna i kommunen.

Tverrfaglig innsattsteam/TFS

Dette er en lavterskel samarbeidstilbud for drøfting knyttet til barns utvikling. Foreldre og barnehage kan motta veiledning og hjelp fra flere faginstanser. På TFS-møter deltar faste representanter fra PPT, barnepsykolog, helsestasjonen, barnevernet og barnehagen.

Andre instanser

Vi samarbeider med offentlige hjelpeinstanser som helsestasjon, PPT, BUP, kommuneoverlegen m.m. etter behov.

Private Barnehager i Asker (PiA)

Nedre Bleiker Barnehus er medlem av foreningen for Private barnehager i Asker (PiA). PIA fungerer som et faglig nettverk for Styrer og er et samarbeidsorgan med Asker kommune. PIA er spesielt opptatt av økonomisk likeverd mellom private og kommunale barnehager, kvalitet for sektoren og kompetanseheving.

Private Barnehagers Landsforbund (PBL)

Nedre Bleiker Barnehus er medlem i PBL som er en landsomfattende interesseorganisasjon for private barnehager. De gir råd og veiledning knyttet til drift av private barnehager. PBL skal bidra til å øke kvaliteten og verdiskapningen i medlemsbarnehagene, til beste for barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for øvrig.

April 2022

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
13					1	2	3
14	4	5	6	7 Påskelunsj	8	9	10 Palme- søndag
15	11 Påskeferie	12 Påskeferie	13 Påskeferie	14 Skjærtorsdag Påskeferie	15 Langfredag Påskeferie	16 Påskeaften Påskeferie	17 1. påskedag Påskeferie
16	18 2. påskedag Påskeferie	19 Planleggingsdag Barnehagen stengt	20 Barnehagen åpner	21	22	23	24
17	25	26	27	29	29	30	

Barns medvirkning og inkludering

Barn skal bli hørt og inkludert i planleggingen av sin egen hverdag, og på den måten påvirke planer som blir lagt. Personalet har plikt til å observere og tilpasse seg etter hvordan de fanger opp barnas måte å gi uttrykk for sine meninger og synspunkter.

Vi bruker observasjon, samtaler i grupper, en til en, gjennomfører barnesamtaler og barnereferat på storbarnsavdeling.

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. Barnehageloven §1 og §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1

Mai 2022

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
17							1 Offentlig høytidsdag
18	2	3	4	5	6	7	8
19	9	10	11 Fotografering	12 Fotografering	13	14	15
20	16	17 Grunnlovsdag	18	19 Vårfest/karneval	20	21	22
21/ 22	23/ 30	24/ 31	25	26 Kristi himmelfartsdag	27 Planleggingsdag Barnehagen stengt	28	29

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet, dette for å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Arbeidet skal inkludere alle ansatte i refleksjon og diskusjon om barnehagens formål, planer og innhold. Ved aktiv og bevisst bruk av vurderingsarbeid i personalgruppen sikrer vi at samtlige barn får et pedagogisk tilbud tilpasset sine behov og sitt utviklingsnivå. Barnas synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget, ref. barns medvirkning.

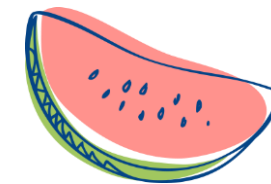
Verktøy vi bruker i barnehagen:

- *Halvårs evalueringer
- *Ståstedsanalysen til Udir
- *Brukerundersøkelse i regi Udir
- *Arbeidsmiljøanalyse fra BPL
- *ASQ er et kartleggingsverktøy som vurderer barns utvikling
- *ASQ-SE er et kartleggingsverktøy som vurderer barns sosiale og emosjonelle kompetanse
- *Tras er et pedagogisk kartleggingsverktøy for observasjon av språkutviklingen til barn
- *Alle med er et observasjonsskjema som dekker barnets seks utviklingsområder: Språkutvikling, lek, sosio-emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling.
- *DUÅ / De utrolige årene er et utviklingsstøttene og forebyggende program for barn.

Juni 2022

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
22			1	2 Førskoleavslutning	3	4	5 1. pinsedag
23	6 2. pinsedag	7	8	9 Sommeravslutning for foreldre og barn. (I regi av Driftstyret)	10	11	12
24	13	14	15	16	17	18	19
25	20	21	22	23 Midsommarsaften.	24 Midt-sommer/ Sommer-solverv	25	26
26	27	28	29	30			

Barnehagens verdigrunnlag

- *Barnehagen skal fremme og ivareta barndommens egenverdi, og sørge for at alle barn i barnehagen får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek
- *Barna skal få en gryende forståelse av å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få øve på at bærekraftig utvikling handler om at dagens handlinger får konsekvenser for fremtiden.
- *Barnehagen skal være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Gjennom deltagelse i fellesskapet skal vi hjelpe barna å utvikle forståelsen for samfunnet og den verden de er en del av.
- *Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnehagen skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.
- *Barn skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på, og slik utvikle respekt for menneskeverdet.
- *Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.

Digital praksis i barnehage

Barnehagen har I-pad og smarttelefoner tilgjengelig på samtlige avdelinger, i tråd med Rammeplanens krav til barnehagen om å introdusere barna for digitale verktøy. Digitale verktøy brukes med omhu og dominerer ikke barnas lek, kreativitet og læring som arbeidsmåte. Personalet er aktivt til stede og veileder barna ved bruk og utforskning av digitale verktøy.

Juli 2022

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn
26					1	2	3
27	4	5	6	7 Siste barnehagedag før ferien.	8 Sommerferie	9 Sommerferie	10 Sommerferie
28	11	12	13	14	15	16	17
29	18	19	20	21	22	23	24
30	25	26	28	29	29 Olsokdagen	30 01.08.22 Planleggings- dag	31 02.08.22 Første barnehage- dag

Progresjonsplan for fagområdene i Nedre Bleiker Barnehus

Barnehagens 7 fagområder:

Kommunikasjon, språk og tekst • Kropp, bevegelse mat og helse • Kunst, kultur og kreativitet • Natur, miljø og teknologi • Etikk, religion og filosofi • Antall, rom og form • Nærmiljø og samfunn

I progresjonsplanen har vi valgt å legge inn et ekstra punkt under hvert fagområde om hvordan vi jobber med barnas språkutvikling. Språket er menneskers viktigste hjelpemiddel til videre læring og utvikling i livet. Først lærer vi språket, deretter bruker vi språket til å lære resten. Forskning på kvalitet i barnehagen peker på den enorme betydningen språkutviklingen har for barns utvikling. Et godt språk og språkforståelse er det mest effektive verktøyet barn får med seg i livet, samt forståelsen av at man blir god av å prøve og feile og at kunnskap og ferdigheter ikke er medfødt men innlært.

Fagområde: Kommunikasjon, språk og tekst	
Språkutvikling i faget; Kommunikasjon, Språk og tekst Gi barna en forståelse av at ord har en betydning og et innhold, at språk kan brukes til mye forskjellig. Gi barna innsikt i språklyder og hvordan sette disse sammen til setninger med økt avansering. <i>Voksne som omgir barna med et aktivt språkmiljø, som har et bevisst forhold til at språk læres i samspill med andre, og at barn lærer å forstå seg selv og sine omgivelser gjennom språket.</i>	
Mål:	
Alder: 1 – 2 år	
Hva	Hvordan
Skape et variert språkmiljø for barna	Bevisst språkbruk gjennom hele dagen eks; Under måltidet: Snakke med barna om hva vi har på maten, hvordan det smaker osv. Bleie og påkledningssituasjoner: Sette ord på alt som blir gjort. Kroppsdeler, klesplagg og lignende.
Bli kjent med billedbøker, pekebøker og sanger	Samlingsstund: høytlesning, fortellinger, sang og samtale. Ha bøker og sanger tilgjengelig for barna.
Inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter	Samlingsstund: Bevegelsesleker som hode, skulder, kne og tå.

Alder: 3 – 4 år	
Hva	Hvordan
De voksne leser tekstbøker jevnlig og forteller eventyr. Barna får kjennskap til tallsiffer og bokstaver. Barna oppmuntres til dialog og til å uttrykke følelser med ord. Introdusere barna for et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer Barna blir møtt med støttende språkstrategier	Bøker, lydbøker, høytlesning Spill Fortellinger, rim og regler Drama/rollelek Daglige samtaler, med fokus på økt språkforståelse og å utvide ordforrådet. Voksne som språkmodeller
Alder: 5 – 6 år	
Hva	Hvordan
• Barna bruker språket aktivt i konfliktsituasjoner og i lek og samspill med andre. • Barna skal bli kjent med bokstaver og symboler. • Gjenfortelle historier fra bøker, sanger, rim og regler. • Vi leser bøker sammen, med mer tekst. • Barna skal få mulighet til å uttrykke seg ved begynnende lekeskriving • Barna setter ord på egne og andres følelser og behov i samspill med barn og voksne. • Øver på å skrive navnet sitt, leke skrive, stavelser, lyder og bokstavlyder. • Fortelle vitser og gåter	Samtaler, konfliktløsning, veiledning Ha bokstaver og symboler tilgjengelig Lese bøker, fortellinger, rim og regler Daglige samtaler, med fokus på økt språkforståelse og å utvide ordforrådet. Skoleforberedende aktiviteter Språkkista, snakkepakken, Trampoline

Fagområde: Kropp, bevegelse mat og helse	
Språkutvikling i faget; Kropp, bevegelse og helse Bevisst bruk av barnas forkunnskaper innen temaene, som det bygges videre på med nye ord og begreper. Som arbeidsmetode brukes lek, fantasi og humor som virkemidler. <i>Voksne som er bevisste aktiv bruk av benevning i samspill med barna.</i>	
Mål:	
Alder: 1 – 2 år	
Hva	Hvordan
Få finmotoriske utfordringer	Pusle puslespill med og uten knotter
Vekst og utvikling gjennom kroppslig mestring	Være ute og bevege seg, kle på seg, leke ute i allsidig terreng og gå på tur
Lære å spise og drikke selv	La barna spise og drikke selv
Alder: 3 – 4 år	
Hva	Hvordan
Barna blir bevisste på egne og andres grenser til egen kropp.	Hinderløype Konstruksjons leker
Barna blir gjort bevisste på følelser.	Kle på selv Gå på tur å bære egen sekk
Barna skal få økt kroppsbevissthet og kroppsbeherskelse	Fin og grovmotoriske aktiviteter,
Barna skal få trening og lære god hygiene og bli oppmuntret til å øve på dette selv	Hvilestund (eventyrstund, lesestund) Bruke mat gjennom årstidene
Alder: 5 – 6 år	
Hva	Hvordan
• Legge oss til gode hygienevaner som vasking av hendene, og håndtering av mat • Oppleve matglede og matkultur • Bevegelsesglede, lek, motivasjon og mestring ut ifra egne forutsetninger • Bli kjent med kroppen sin • Bevissthet rundt egne og andres grenser • Medvirke i matlagning	Daglige rutiner med håndvask Delta i matgrupper og i tilberedning av mat Tur og fysiske aktiviteter Samlinger

Fagområde: Kunst, kultur og kreativitet	
Språkutvikling i faget; Kunst, kultur og kreativitet; Varierte, spennende og kreative opplevelser kan virke inspirerende og utfordre barna til å sette ord på det de opplever. Lære navnet på forskjellige materialer, samt sette ord på følelsen av å ta i/på forskjellige materialer og jobbe med forskjellige uttrykk. <i>Voksne som tar utgangspunkt i det barna mestrer i språket og bygger videre på det.</i>	
Mål:	
Alder: 1 – 2 år	
Hva	Hvordan
Introdusere barna for formingsmateriell	Male, tegne, forme, lage utstilling
Musikk, sang, dans og bevegelse	Synge sanger for barna, høre på musikk, gi rom for bevegelse.
Gi rom og materiell som inspirerer til rollelek	Ha utkleddingstøy tilgjengelig i lek.
Alder: 3 – 4 år	
Hva	Hvordan
Barna skal få ta i bruk fantasi og skaperglede	Musikk, dans, rollelek, utkledding, blande farger, klippe, høstutstilling
Barnet skal bli kjent med ulike materialer og teknikker	Tilrettelegge materiell
Alder: 5 – 6 år	
Hva	Hvordan
• Gi barna flere inntrykk i ulike former slik som teater, billedkunst, film, dans osv. • Barna skal bli kjent med ulike tradisjoner • Barna får tid og rom til allsidig rollelek og fantasilek • Øve oss på bruk saks • Øve oss på å streke opp mønstre og rette streker	Musikk, teater, rollelek, film, dans skal introduseres og brukes i aktiviteter Tradisjoner i ulike kulturer Lek Formingsaktiviteter

Fagområde: Natur, miljø og teknologi	
Språkutvikling i faget; Kropp, bevegelse, mat og helse; Uterommet skal utfordre barna til å være kreative og utforskende. Ved hjelp av tilstedeværende voksne som bader dem i et rikt språk ved å benevne det de ser og opplever, utvikler barnas språk og språklige bevissthet underveis. <i>Voksne som er bevisste hvordan de bruker naturen og uterommet som språkarena.</i>	
Mål:	
Alder: 1 – 2 år	
Hva	Hvordan
Legge til rette for varierte opplevelser ute	Være ute hver dag, få erfaring med ulikt vær. De voksne skal være gode rollemodeller og vise respekt og varsomhet i naturen når man er sammen med barna.
Få mulighet til å bruke sansene og undre seg	Oppsøke naturlig terreng Gå turer i små grupper. Sette av god nok tid og ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger.
Få kjennskap til dyr og dyreliv	Bruke bilder, sanger og pekebøker. Undre seg på tur
Alder: 3 – 4 år	
Hva	Hvordan
Barna får en begynnende forståelse av begreper som omhandler de forskjellige årstidene. Få kjennskap til bærekraftig utvikling Barna skal bli kjent med naturens mangfold gjennom årstidene Få kjennskap til dyr og planteliv i nærmiljøet	Turer i naturen med forskjellige temaer, samtaler i samlingsstund, sanger og bøker, kildesortering, Lage konstruksjoner av ulike materialer
Alder: 5 – 6 år	
Hva	Hvordan
- Barna skal bli glade i naturen og i å være ute - Barna skal få oppleve ulike fenomener i naturen, og få innblikk i de ulike naturressursene/kreftene vi har - Få gode opplevelser med friluftsliv - Oppleve, utforske og eksperimentere - Få innblikk i og kunnskap om dyrelivet	Turer i skog, mark og by Samlinger Eksperimentere, utforske og erfare fenomener i naturen Kildesortering Gjøre turer og uteliv til en positiv opplevelse Søke kunnskap gjennom bøker

Fagområde: Etikk, religion og filosofi	
Språkutvikling i faget; Etikk, religion og filosofi Bruk av høytlesning, fortelling, sang og samtale rundt temaene med barna med fokus på undring. <i>Voksne som utfordrer barnas undring, ved å stille åpne spørsmål og gir hjelp til å sette ord på tanker og følelser.</i>	
Mål:	
Alder: 1 – 2 år	
Hva	Hvordan
Markere høytider	Bruke sansene og oppleve høytiden. Synge og oppleve stemningen sammen
Ta barna på alvor	Være observant på kroppsspråk og mimikk
Gi omsorg	Hjelpe barna med å vise godhet for hverandre
Alder: 3 – 4 år	
Hva	Hvordan
Barna skal få kjennskap til forskjellige måter og oppfatte verden og menneske på	Møte barnas tro, spørsmål og undring med alvor og respekt. Undre seg sammen med barna i spørsmål om filosofi, religion og etikk.
Barna får kjennskap til og reflekterer over grunnleggende verdier og normer	Bruke eventyr, litteratur og videoer, identitetsbygging
Barna får kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn.	
Alder: 5 – 6 år	
Hva	Hvordan
- Nestekjærlighet og det å gi barna støtte i egen identitet er viktig - Barna skal kjenne til religion, etikk og filosofi som en del av vår norske kultur og samfunn - La den kristne kulturarven komme til uttrykk bla gjennom høytidsmarkeringer - Hjelpe barna til å løse konfliktsituasjoner på en konstruktiv måte og ved å bruke ord og prate sammen	Samtaler Eventyr, litteratur, film og fortelling Markere ulike høytider Veilede, forklare og være gode forbilder

Fagområde:	
Antall, rom og form	
Språkutvikling i faget; Antall, rom og form	
Utvide ordforrådet med begreper som motsetninger, beskrive av plassering, former, mønstre, størrelse, mengde. Bruke rim og regler som hjelpemidler.	
<i>Voksne som er bruker matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen.</i>	
Mål:	
Alder: 1 – 2 år	
Hva	Hvordan
Sortering	Rydde og sortere leker. Legge på plass.
Er introdusert med tallramsen, 1,2,3	Telle alle barna ved bordet, på tur og i samlingsstund. Sanger, rim, regler med matematisk innhold
Begreper: Stor-liten	Putte oppi, ta ut. Bygge tårn
Alder: 3 – 4 år	
Hva	Hvordan
Barna skal få oppleve glede ved og utforske og leke med tall og former	Pedagogisk materiell som «mattekista», lek som for eksempel sortering av tall, mengde og former på forskjellige måter Sanger, bøker og digitale verktøy
Barna skal tilegne seg gode og anvendbare matematiske begreper	
Alder: 5 – 6 år	
Få erfaringer med matematiske begreper i lek, daglige situasjoner inne og ute.	Få kjennskap til sammenhengen mellom matematikken i hverdagen og ”faget” matematikk
Spill med fokus på telling, sortering og matematiske begreper	Telleramse opp til 20 og mengde opp til 10
Ta i bruk ulike typer klosser og annet konstruksjonsmateriale i leken	Kan begrepene: firkant, trekant, sirkel, rekkefølge og symmetri
Telle, antall barn, antall medlemmer i familien, antall bokstaver i navnet sitt	Klassifisering, ordning, sortering, sammenligne
Inspirere barna til å utforske matematikk gjennom å bruke det muntlige språket.	
Få erfaring med ulike typer mål, målinger og maleredskaper (for eksempel temperatur, lengde, vekt, volum og tid)	Tall og bokstaver

Fagområde: Nærmiljø og samfunn	
Språkutvikling i faget; Nærmiljø og samfunn Tema arbeid med turer og utforskning, hvor barna leter etter nye ord som vi tar vare på og tar med oss videre ved hjelp av ordskattejakt. Vi skriver ned nye ord vi finner og møter, som vi igjen tar med oss i samlingsstunder og samtaler. <i>Voksne som bevisst introduserer barna til nye ord og begreper og sørger for å bruke dem gjentatte ganger i dagligtale og samtale i samlingsstund.</i>	
Mål:	
Alder: 1 – 2 år	
Hva	Hvordan
Bli kjent i og rundt barnehagen	Gå turer rundt barnehagen og besøke stor.avd
Bli en del av et felleskap	Være i lek med de andre barna, hvor personalet er aktivt tilstede.
Bli trygge på seg selv, andre barn og voksne i barnehagen.	Personalet skal alltid være aktivt tilstede. Gi omsorg og være nære voksne.
Alder: 3 – 4 år	
Hva	Hvordan
Barna skal utvikle tillit til egen deltakelse i og påvirkning av fellesskap	Samtaler i samlingsstund
Barna skal utforske og bli kjent med barnehagens nærmiljø	Turer i nærmiljø, besøke /bli kjent med biblioteket, institusjoner og andre steder i nærmiljøet
	Delta på fellesarrangementer i barnehagen
	Turer i nærmiljø, besøke /bli kjent med biblioteket, institusjoner og andre steder i nærmiljøet
Alder: 5 – 6 år	
Hva	Hvordan
- Barna skal bli godt kjent med sitt nærmiljø, samt utflukter til Bærum/Drammen/Oslo - Barna skal få innsikt i ulike levevis, ulike familieformer og et kulturelt mangfold - Barna skal få begynnende kjennskap til menneskerettighetene - Bli kjent med at samene er Norges urfolk, markere samenes nasjonaldag - Barna skal få erfare at deres valg og handlinger kan påvirke situasjoner for seg selv og andre	Turer til fots, med buss og tog Samlinger, litteratur og film FNs barnekonvensjon Erfaringer, veiledning og samtaler Felles arrangementer i barnehagen